

Σεπτέμβριος 2017

Οι θέσεις της ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ για την επιμόρφωση και τη μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών

(Αναμένουμε τις θέσεις του Υπουργείου Παιδείας και των άλλων συνδικαλιστικών παρατάξεων. Αν έχουν...)

Στη συνάντηση της ΔΟΕ με τον Υπουργό Παιδείας που έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου 2017, ο κύριος Γαβρόγλου χωρίς να καταθέσει κανένα εισηγητικό κείμενο, εξέφρασε την πρόθεσή του να ξεκινήσει διαδικασίες επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και ζήτησε τις προτάσεις και τη βοήθεια της ΔΟΕ για το θέμα.

Παρά το γεγονός ότι η τακτική της μη κατάθεσης αρχικού κειμένου από αυτόν που έχει την ευθύνη, δηλαδή το Υπουργείο, κρύβει τη μη ύπαρξη θέσεων και πολλές φορές αμηχανία και άγνοια και αποτελεί συνηθισμένη πρακτική όσων παριστάνουν ότι θέλουν να κάνουν κάτι αλλά κανείς δεν τους βοηθά, η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, καταθέτει ξανά δημόσια τις θέσεις της για την επιμόρφωση και την μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών ελπίζοντας ότι μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία γόνιμων διαδικασιών. Ήρθε η ώρα να φανεί ποιοι έχουν θέσεις, προτάσεις και οράματα για μια καλύτερη Παιδεία και ποιοι είναι μόνο για τα εύκολα και τα ανούσια.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εδώ και αρκετά χρόνια, αναφορικά με τα θέματα της επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης έχει επεξεργαστεί και προτείνει θέσεις και προτάσεις που όχι μόνο επιχειρούν να προσεγγίσουν τα θέματα αυτά με κριτικό τρόπο σε ότι αφορά τη διαχρονική τους διαχείριση αλλά και να συμβάλλουν με θετικό τρόπο ώστε να ικανοποιούν τις ποικίλες μορφωτικές και επιστημονικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα:

Α. Επιμόρφωση

Η επιμορφωτική πολιτική όπως αναπτύχθηκε και διαμορφώθηκε την τελευταία εικοσαετία εκτιμούμε ότι υπήρξε **πενιχρή ως προς την χρηματοδότηση, επιφανειακή, αποσπασματική, ασυνεχής, γραφειοκρατική, ομοιόμορφη και τυποποιημένη, ενταγμένη σε ένα οργανωτικό σχεδιασμό εξυπηρέτησης της διοικητικής ιεραρχίας, συνολικά ευκαιριακή με στόχο να υπηρετεί συγκεκριμένες κατευθύνσεις.**

Ο τρόπος διαμόρφωσης και το περιεχόμενο αυτής της επιμορφωτικής πολιτικής έχει οριστικά κλείσει τον κύκλο της. Απαιτούνται **μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις και μέτρα συνολικής αλλαγής της φυσιονομίας και του χαρακτήρα της επιμορφωτικής πολιτικής** έτσι ώστε άμεσα να προκύψουν και τα ανάλογα αποτελέσματα.

Βασικές αρχές και στόχοι μιας νέας επιμορφωτικής πολιτικής

Η επιμόρφωση:

- είναι αναπόσπαστο ουσιαστικό μέρος του επαγγελματικού έργου του εκπαιδευτικού

- δεν είναι στατική και ομοιόμορφη, αλλά δυναμική, πολύμορφη, πολυποίκιλη για να προσαρμόζεται στις εκάστοτε ανάγκες
- πρέπει να ξεκινάει από το Σχολείο, να εξυπηρετεί το Σχολείο και τους λειτουργούς του και να επιστρέφει σε αυτό με σκοπό να γίνει καλύτερο
- ο απώτερος σκοπός της έχει ως κατεύθυνση το μετασχηματισμό του σχολείου
- αποτελεί δικαίωμα του εκπαιδευτικού και όχι παραχώρηση της πολιτείας
- δεν πρέπει να εξυπηρετεί ιδιωτικά συμφέροντα και να αφορά λίγους και προνομιούχους και κυρίως να μην μετατρέπεται σε αντικείμενο εμπορευματοποίησης
- είναι μια συνεχής διαδικασία η οποία παρακολουθεί τον εκπαιδευτικό σε όλη τη σταδιοδρομία του και δεν ταυτίζεται απλώς με την κάλυψη ενδεχόμενων κενών στη βασική εκπαίδευσή του
- πρέπει να απαντά στις εσωτερικές διεργασίες και προβληματισμούς του κάθε εκπαιδευτικού, στις ανάγκες του για περαιτέρω εξέλιξη, έρευνα και αναζήτηση στην επαγγελματική, κοινωνική και προσωπική του ζωή

Ειδικότερες προτάσεις

- Αναβάθμιση και ποιοτική οργάνωση επιμορφωτικών θεσμών όπως τα ΠΕΚ που να διαθέτουν οικονομική αυτοτέλεια, αυτοδυναμία και ευελιξία, με εξακίνωση στις έδρες κάθε Νομού ή Εκπαιδευτικής Περιφέρειας
- Δυνατότητα υλοποίησης επιμορφωτικών προγραμμάτων σε επίπεδο σχολικής μονάδας και διαμόρφωση πλαισίου και κινήτρων για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων
- Ειδική χρηματοδότηση σχολικών μονάδων για την κάλυψη αναγκών ενδοσχολικής επιμόρφωσης
- Θεσμοθέτηση περιοδικής επιμόρφωσης η οποία να γίνεται τρεις φορές κατά τη διάρκεια της συνολικής επαγγελματικής σταδιοδρομίας του εκπαιδευτικού με απαλλαγή από τα διδακτικά του καθήκοντα. Η χρονική της διάρκεια είναι δυνατόν να καθορίζεται και να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες οικονομικές και εκπαιδευτικές συνθήκες (τετράμηνη, εξάμηνη, ετήσια κλπ.)
- Οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων με εξειδικευμένο χαρακτήρα, με την επιστημονική ευθύνη υλοποίησης από τα Παιδαγωγικά Τμήματα και τις Παιδαγωγικές Σχολές των Α.Ε.Ι.
- Επιμορφωτικές δυνατότητες που να καλύπτουν το σύνολο των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης χωρίς διακρίσεις και εξαιρέσεις. Ενεργοποίηση στην κατεύθυνση αυτή των Σχολών της βασικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, όπως τα Τμήματα Μουσικών Σπουδών, ΤΕΕΦΑ, Θεατρικής Αγωγής, Πληροφορικής, Καλών Τεχνών, Ξενόγλωσσων Τμημάτων (με δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης καθώς και εξ' αποστάσεως προγράμματα εκπαίδευσης)
- Εισαγωγική Επιμόρφωση νεοδιοριστών εκπαιδευτικών που να επιδιώκει τον προσανατολισμό τους στην σχολική πράξη και πραγματικότητα, στην οργάνωση σχολικής ζωής, στη λειτουργία του σχολείου και των παραγόντων που το συλλειτουργούν. Τα προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης θα αρχίζουν και θα ολοκληρώνονται κατά το πρώτο έτος του διορισμού τους και θα περιλαμβάνουν τρεις φάσεις: στην αρχή του σχολικού έτους με εισαγωγικές κατευθύνσεις, στο μέσον της σχολικής χρονιάς με ανατροφοδότηση και στη λήξη του σχολικού έτους όπου θα κατατίθενται για ανάλυση και προβληματισμό οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν.
- Υλοποίηση ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για την κάλυψη των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν θέσεις ευθύνης, όχι μόνο κατά την έναρξη των καθηκόντων τους αλλά και περιοδικά σε όλη τη διάρκεια της θητείας τους (διευθυντές σχολείων, υποδιευθυντές, υπεύθυνοι περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, πολιτιστικών θεμάτων, αγωγής υγείας, κ.λ.π.)

B. Μετεκπαίδευση

Το ζήτημα της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών βρίσκεται στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού προβληματισμού, των αγώνων και των διεκδικήσεων του εκπαιδευτικού κινήματος από την ίδρυση της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας το 1922.

Με τον Ν.2327/95 με τον οποίον τα Διδασκαλεία εντάχθηκαν στα Πανεπιστήμια διαμορφώθηκε μια νέα φιλοσοφία για την μετεκπαίδευση που έδωσε ουσιαστική έμφαση στη **βελτίωση του έργου του εκπαιδευτικού και στην αναβάθμιση του δημόσιου σχολείου.**

Η παραπάνω θεσμική αλλαγή στην φυσιογνωμία του θεσμού της μετεκπαίδευσης έγινε δεκτή από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας με ιδιαίτερη ικανοποίηση για τους ακόλουθους λόγους:

- Αποτελούσε θετική υπέρβαση με την έννοια της απαγκίστρωσης του θεσμού από τον κρατικό έλεγχο
- Έδωσε τη δυνατότητα σε ορισμένες κατηγορίες εκπαιδευτικών (δασκάλους και νηπιαγωγούς) να φοιτήσουν στα Διδασκαλεία και κυρίως στους εκπαιδευτικούς που κατοικούσαν εκτός της περιοχής της Αττικής.
- Παρείχε σαφή ισοτιμία των διπλωμάτων μετεκπαίδευσης με τους πτυχιούχους Παιδαγωγικών Τμημάτων εξασφαλίζοντας συνάμα το δικαίωμα για μεταπτυχιακές σπουδές σε πλήθος εκπαιδευτικών που δεν είχαν μέχρι τότε τη δυνατότητα.
- Ενισχύθηκε με νομοθετική διάταξη ο δημοκρατικός χαρακτήρας της διοίκησης των Διδασκαλείων μέσω της κατοχύρωσης της ισότιμης συμμετοχής των μετεκπαιδευόμενων στο διοικητικό συμβούλιο και στην γενική συνέλευση ειδικής σύνθεσης η οποία είχε σκοπό τη συλλογική αντιμετώπιση όλων των θεμάτων.

Η απόφαση του Υπουργείου Παιδείας στις αρχές του 2011 να προχωρήσει στην κατάργηση του θεσμού της μετεκπαίδευσης έχει καταγραφεί ως μαύρη σελίδα στην ιστορία του θεσμού και οι ευθύνες για όσους συνετέλεσαν σ' αυτήν την απόφαση ακόμα και μέχρι σήμερα, όχι μόνον δεν έχουν αναληφθεί αλλά προκλητικά και απαράδεκτα επιχειρείται να νομιμοποιηθεί ως πράξη επιβεβλημένη εξ' αιτίας της δήθεν κρίσης του θεσμού και της κατασυκοφάντησής του από διοικητικούς αξιωματούχους της συγκεκριμένης περιόδου.

Με βάση όλων των παραπάνω και με δεδομένη την αναγκαιότητα επαναλειτουργίας του θεσμού, διατυπώνουμε ως παράταξη μια σειρά από προτάσεις, θέσεις και προβληματισμούς, για το ζήτημα της μετεκπαίδευσης λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της κοινωνικοπολιτικής και εκπαιδευτικής συγκυρίας που διανύουμε.

Σκοπός της μετεκπαίδευσης

Η μετεκπαίδευση οφείλει να συμβάλλει στην καλλιέργεια της αναστοχαστικής στάσης του εκπαιδευτικού απέναντι στον πολυδιάστατο χαρακτήρα της διαρκώς μεταβαλλόμενης κοινωνίας, στη διερεύνηση της ικανότητάς του να αξιοποιεί τις νέες επιστημονικές γνώσεις στην κατάκτηση δεξιοτήτων για την επιλογή αποτελεσματικών λύσεων απαντήσεων στις προκλήσεις που η σύνθετη σχολικής πραγματικότητα προβάλλει.

Προτάσεις

- Επανάδρυση των Διδασκαλείων σε κάθε Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Διαμόρφωση διατμηματικής δομής των Διδασκαλείων και ανάπτυξη επιστημονικής συνεργασίας με τις σχολές των ΤΕΕΦΑ, Ξενόγλωσσων τμημάτων, τμημάτων Πληροφορικής, Θεατρικής Αγωγής, Σχολής Καλών Τεχνών κλπ. ώστε να υπάρχει δυνατότητα να φοιτούν στα Διδασκαλεία μεγαλύτερος αριθμός εκπαιδευτικών και κυρίως εκείνων που προέρχονται από ειδικότητες εκτός ΠΕ70(δάσκαλοι) και ΠΕ60(νηπιαγωγοί) .

- Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών έτσι ώστε να ενισχυθεί έμπρακτα η επιζητούμενη διασύνδεση της μετεκπαίδευσης με τη ζωντανή κοινωνική πραγματικότητα του σχολείου και της σχολικής τάξης.
- Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών να περιλαμβάνει έναν κορμό βασικών μαθημάτων που θα χαρακτηρίζονται από τη διάχυση μαθημάτων γενικής και ειδικής αγωγής και την ύπαρξη ικανού αριθμού επιλεγόμενων μαθημάτων σε κατευθύνσεις ή κύκλους σπουδών έτσι ώστε ο κάθε μετεκπαιδευόμενος να διαμορφώνει το δικό του πρόγραμμα στο πλαίσιο μιας γενικότερης κοινής δομής.
- Θα πρέπει να δίδεται έμφαση στην ανάπτυξη έρευνας-δράσης, μια και έχει μεγαλύτερη αξία η γνώση των τρόπων πρόσβασης στη γνώση κι όχι η κατανάλωση «καθιερωμένων» γνώσεων.
- Ανάθεση στα Διδασκαλεία και δυνατότητα υλοποίησης με ειδική χρηματοδότηση, βραχύχρονων προγραμμάτων εξειδικευμένης, θεματικής και στοχευμένης επιμόρφωσης, που θα είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των εκπαιδευτικών (ειδική αγωγή, νέες τεχνολογίες, οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης, διαπολιτισμική παιδαγωγική, εκπαίδευση ελληνοπαίδων εξωτερικού με συμμετοχή και εκπαιδευτικών που θα προέρχονται από την ομογένεια, συμβουλευτικής γονέων και ψυχολογικής υποστήριξης μαθητών, εκπαιδευτικών καινοτομιών, έρευνας και μεθοδολογίας).

Συμπερασματικά, τονίζουμε την ανάγκη **να επανιδρυθεί και να αποκατασταθεί ο δημόσιος ακαδημαϊκός χαρακτήρας της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών** γιατί πιστεύουμε ότι τα Διδασκαλεία συνιστούν μια σημαντική δομή για τη διαρκή επιμόρφωση και τη διά βίου εκπαίδευση που πρέπει να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά για να επιφέρουμε ουσιαστικές και μακροχρόνιες αλλαγές στην εκπαίδευση, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός σχολείου που θα προωθεί καινοτόμες δράσεις, που θα καλλιεργεί τον κριτικό λόγο και θα αναπτύσσει την παιδαγωγική αυτονομία του εκπαιδευτικού.

Η **Δημοκρατική Συνεργασία** εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας καταθέτει δημόσια τις θέσεις της, οι οποίες δεν θεωρεί ότι είναι οι μόνες σωστές ή ότι δεν χρειάζονται βελτιώσεις, προσθήκες, τροποποιήσεις και **καλεί την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας αλλά και τις συνδικαλιστικές δυνάμεις του κλάδου να πάρουν θέση για την επιμόρφωση και την μετεκπαίδευση με συγκεκριμένες προτάσεις**. Όποιοι δεν έχουν θέσεις να προσπαθήσουν να διατυπώσουν καθώς δεν μπορούν πια να κρυφτούν πίσω από επαναστατικά τσιτάτα κάθε είδους.

Καλεί επίσης τη ΔΟΕ να αναλάβει πρωτοβουλίες για την ουσιαστική συζήτηση στη βάση του κλάδου όλων των θεμάτων που αφορούν στην εκπαίδευση. Δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο ο κλάδος να μην κάνει διάλογο στο εσωτερικό του για εκπαιδευτικά θέματα και να τρέχει κάθε φορά να προλάβει τις εξελίξεις. Οι διαδικασίες διαβούλευσης δεν μπορεί να γίνουν παρά μόνο μέσα από ομάδες εργασίας των συναδέλφων, εκδηλώσεις, επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια, από διαδικασίες δηλαδή που μέχρι πρότινος κάποιοι στοχοποιούσαν γιατί φοβόντουσαν ότι θα αποκαλυφθεί μέσα από τέτοιες δράσεις ότι δεν έχουν θέσεις!

Η εποχή των κραυγών και των εύκολων λόγων έχει περάσει οριστικά. Το ίδιο οριστικά έχει απαξιωθεί το "όχι σε όλα" που δυστυχώς πολλές φορές ήταν η μόνιμη συνδικαλιστική επωδός για κάποιους. **Η εκπαίδευση χρειάζεται, προτάσεις, ιδέες, σύνθεση, διάλογο. Η Δημοκρατική Συνεργασία σε όλα αυτά δίνει για μια ακόμη φορά το παρόν.**

**Δημοκρατική Συνεργασία
Εκπαιδευτικών Π.Ε.**